

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

Psihološki vidiki prometne vzgoje otrok in mladostnikov

Mateja Markl, univ.dipl.psih.

Vodja Sektorja za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Javna agencija RS za varnost prometa

POSVET VARNA MOBILNOST

Zavod RS za šolstvo

Bled, 8. december 2015

Vsebina predstavitve

Pregled:

1. Psihološke teorije razvoja otrok
2. Prometna varnost otrok
3. Razvojne značilnosti otrok
4. Osnovna pravila sodelovanja otrok
5. Pregled preventivnih aktivnosti
6. Aktivnosti prometne vzgoje v šolah
7. Zaključek

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

Psihološki vidiki prometne vzgoje

Kognitivni razvoj (Piaget)

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

Socialna teorija učenja in socialni razvoj

Akomodacija in asimilacija znanja (Vygotski)

Moralno etični razvoj (Kohlberg)

Prometna varnost otrok

OTROCI SPADAJO MED RANLJIVEJŠE UDELEŽENCE C PROMETU → potrebna skrb drugih udeležencev in dodatno varovanje

Vozniki

Vozila

Varnost

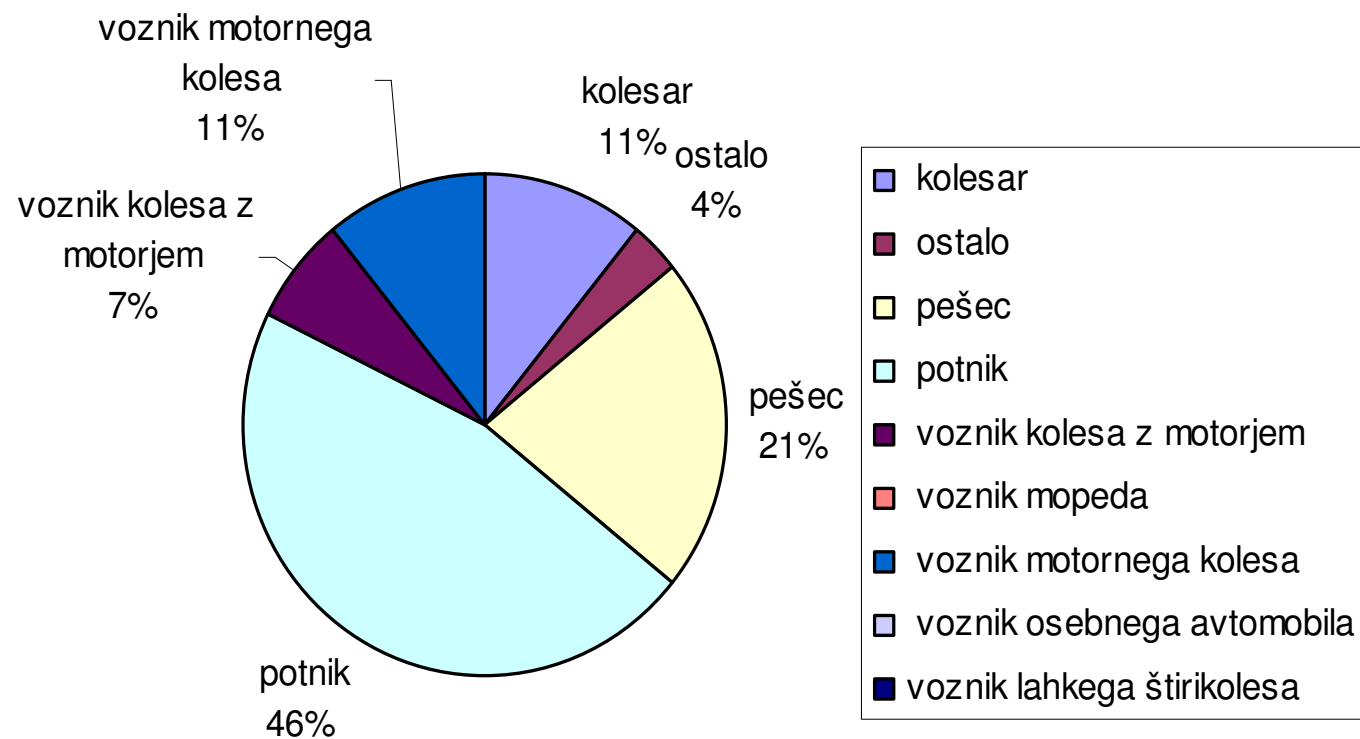

Preventiva

- vsako leto na slovenskih cestah umre v povprečju 5 otrok in mladostnikov v starosti 0 – 17 let
- najbolj so ogroženi predšolski otroci (0-7 let) ter mladostniki (15 – 17 let)
- otroci so najpogosteje udeleženi v prometnih nesrečah in utrpijo najhujše poškodbe kot **potniki v vozilih** (cca. 50 %), sledijo pa pešci in kolesarji;
- s starostjo se povečuje delež poškodovanih mladostnikov v drugih vlogah (tudi nedovoljenih)
- največ prometnih nesreč z udeležbo otrok se zgodi **znotraj naselij** (68 %)
- večina prometnih nesreč z udeležbo otrok in mladostnikov se zgodi v **popoldanskih urah**
- mladostniki (15 – 17 let) so pogosteje udeleženi v prometnih nesrečah in je tudi več težjih posledic prometnih nesreč, prav tako so udeleženi v večih različnih vlogah v prometu v primerjavi z otroki

Prometna varnost otrok

Umrli otroci in mladostniki 2010-2014

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

Prometna varnost otrok

Vozniki

Vozila

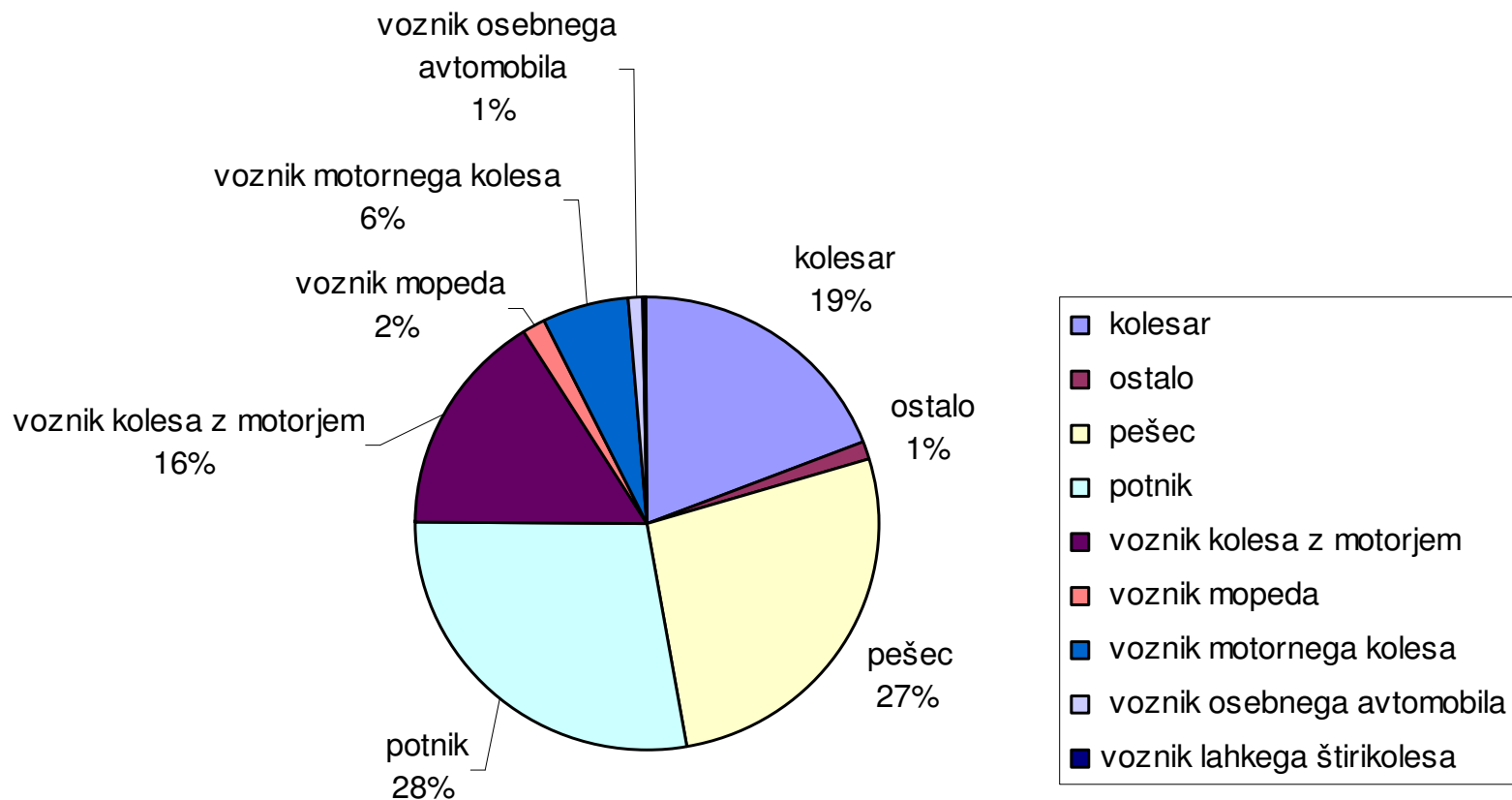

Varnost

Preventiva

Hudo poškodovani otroci in mladostniki 2010-2014

Razvoj vloge otrok in mladostnikov v prometu

- **predšolski otrok** (do 6. leta): potrebuje spremstvo, predvsem kot potnik ogrožen, pomembni starši;
- **nižja OŠ** (6. - 10. leta): postopoma učenje in samostojno sodelovanje kot pešec, pomembni učitelji in starši;
- **višji razredi OŠ** (11. - 15. let): usposabljanje za kolesarjenje, postopoma samostojno, pomembni vrstniki;
- **mladostniki - srednja šola** (15. - 18. let): usposabljanje za voznika motorja, avta; postopoma samostojni; preizkušanje meja, upiranje avtoritetam, pomembni vrstniki;

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

Pravila glede varne mobilnosti otrok

- čimbolj aktivno (peš, kolo), javni prevoz → VARNA MOBILNOST
- otrok do 7. leta ne sme samostojno v promet → SPREMSTVO
- uporaba rumene rutice, odsevnikov → 1. in 2. razred OŠ
- obvezna čelada do 14. leta starosti na kolesu (rolerjih...)
- do opravljenega kolesarskega izpita ali 14. leta kolesari v spremstvu odraslih
- na vsaki vožnji vedno pripeti z varnostnim pasom (v vseh vozilih - tudi ŠOLSKI PREVOZ in vseh vožnjah!)
- otrok do višine 150 cm potrebuje dodatno otroški varnostni sedež (glede na višino, težo)

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

Povzetek

- otroci so zato bolj ogroženi v prometu (= oblikovan po meri odraslih)
- potrebujejo dodatno skrb in varovanje
- potrebujejo spremstvo, kasneje še vedno ne zmorejo samostojnega sodelovanja v težjih, bolj kompleksnih prometnih situacijah, novih situacijah, ki jih ne poznajo

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

**NE ODLAŠAJMO S PROMETNO
VZGOJO, POSTOPOMA IZVAJAMO in
USPOSABLJAMO K VEČJI
SAMOSTOJNOSTI OTROK!**

Vloga občinskih SPV

- na lokalni ravni skrbijo za izvajanje preventivnih aktivnosti in koordinacijo → zakonska opredelitev
- sodelujejo s šolami, vrtci in drugimi
- izvajajo presojo varnosti na šolskih poteh → zakonske določbe
- v Sloveniji imamo dober sistem - osnova na lokalni ravni
- povezovanje na nacionalni ravni - AVP

Vozniki

Vozila

Varnost

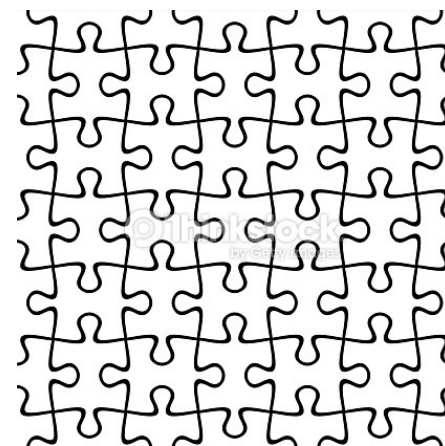

Preventiva

Vizija 0

- jasen cilj → Nacionalni program varnosti cestnega prometa
  - pri varnosti otrok realna in dosegljiva
  - zagotoviti potrebno **varno mobilnost**:
    1. lastna aktivnost
    2. varno (in zdravo) okolje
    3. učenje in usposabljanje
    4. nadzor
    5. varnost v vseh vozilih
  - učitelji pomemben del tega sistema
- **Skupaj za večjo varnost**

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva

Za konec...

Več informacij: www.avp-rs.si

Pišite nam: spv@avp-rs.si

HVALA ZA VAŠO POZORNOST!

Vozniki

Vozila

Varnost

Preventiva